

Penilla Gunther

RAPPORT

Utveckling av RUT och ROT-avdragen

Kristdemokraterna

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
FÖRSLAG FÖR UTÖKNING AV TJÄNSTER.....	3
FAKTA KRING EFFEKTERNA AV RUT.....	4
KRISTDEMOKRATERNAS FÖRSLAG.....	4
• Återinförande av taket för RUT till 50 000 kr.....	4
• Nya förslag inom RUT – område Underhåll.....	4
• Nya förslag inom RUT-området Tvätt.....	5
• Nya förslag inom RUT-området Nattnak/ Personlig omsorg.....	6
BAKGRUND	8
<i>Var får tjänsterna utföras?</i>	8
<i>Vilka tjänster ingår för närvarande? Uppdelat på områden:</i>	8
<i>Ytterligare tjänster som kan räknas som hushållsnära och som ger rätt till avdrag:</i>	9
NYTT FÖRSLAG – KOMPLETTERING AV ROT	13
BAKGRUND	14
FÖR ATT KUNNA TA DEL AV ROT-AVDRAGET FINNS DET ETT ANTAL KRITERIER SOM MÅSTE VARA UPPFYLLDA:	14
VAR FÅR TJÄNSTERNA UTFÖRAS?.....	14
VILKA TJÄNSTER INGÅR FÖR NÄRVARANDE? UPPDELAT PÅ OMRÅDEN:.....	14

Sammanfattning

Förslag för utökning av tjänster

Kristdemokraternas hållning är att en utökning av antalet tjänster inom både ROT- och RUT-avdraget vore önskvärt. Vi tror att detta skulle skapa fler arbetstillfällen, öka människors möjligheter att starta eget företag och samtidigt underlätta för familjers vardagspussel.

Själva idén med skattereduktion för hushållsnära tjänster ska vara *att det är vardagsnära servicetjänster som många i sambället kan ta del av, om kostnaderna vore mindre.*

Kristdemokraterna vill poängtera, att det bästa hade varit om nivån hade kunnat ligga kvar på den ursprungliga nivån, med RUT-avdrag upp till 50 000 kr, istället för den halvering av avdraget som regeringen genomförde i årsskiftet. Erfarenheter från Danmark visar att staplade systemförändringar i branschen leder till minskad efterfrågan av de hushållsnära tjänsterna och riskerar branschens utveckling. Vi kan redan i dag se att regeringens signalpolitik får negativa effekter på branschen och kundernas efterfrågan.

För att företag som erbjuder RUT-tjänster ska få en stabil tillvaro med beslut som håller över tid, kan det vara bra att dels återinföra nivån på upp till 50 000 kr och vissa tjänster, och dels utöka de tjänster som nu finns till buds och därmed bredda kundunderlaget till RUT-företagen, men även med ett förslag för att nyttja ROT-avdraget.

- *Kristdemokraterna föreslår en utökning av området Underhåll inom RUT-avdraget genom att omfatta även "fixartjänster" – lättare servicetjänster i hemmet.*
- *Kristdemokraterna föreslår en utökning av området Tvätt inom RUT-avdraget att även omfatta tvätteritjänster hos kem- och vattentvätterier med leverans från och till bostaden.*
- *Kristdemokraterna föreslår en utökning av arbetet med omsorg och tillsyn av en person, att i högre grad omfatta ledsagning och avlösning genom att ge tillgång till RUT-avdrag för denna tjänst (även syskon ska kunna köpa denna tjänst, inte bara föräldrar).*
- *Kristdemokraterna föreslår en utökning av arbetet med omsorg och tillsyn av en person, att även omfatta inköp och leverans av mat, samt matlagning i hemmet (även syskon ska kunna köpa denna tjänst, inte bara föräldrar).*
- *Kristdemokraterna föreslår även att kunder som köper material till åtgärd som berättigar till skattereduktion enligt ROT såsom installation och byten, ska kunna få det genom att köpa kompletterande tjänster från samma företag; något som bör utredas vidare.*

Med dessa förslag hoppas Kristdemokraterna kunna utöka möjligheterna för fler att få jobb men även att nya företag startas och befintliga företag kan växa. Sammanlagda kostnader beräknas till 415 miljoner år 2017 och 515 miljoner SEK för åren 2018-2020.

Fakta kring effekterna av RUT ¹

- Över 20 000 sysselsatta inom hemservicebranschen. Under 2014 ökade antalet sysselsatta med 3 000 personer. Av dessa kom tre av fyra personer direkt från arbetslöshet eller uppsägning.
- Sedan 2010 har omsättningen inom branschen ökat med 20 procent årligen. Omsättningen 2014 uppgick till drygt 6 miljarder kronor.
- Under 2014 ökade antalet hemservicekunder från 549 000 till 608 000.
- Hela 25 procent av de sysselsatta inom branschen är under 26 år och 47 procent av alla anställda är utlandsfödda.
- 60 procent av alla anställda inom branschen saknar gymnasieutbildning.
- 1 januari 2015 sänkte regeringen maxtaket för avdraget från 50 000 kronor till 25 000 kronor för personer som inte fyllt 65 år. Som en konsekvens av detta har antalet företag inom branschen minskat från 7176 företag till 6199, en minskning med 14 procent (Källa: Företagarna)

Kristdemokraternas förslag

- Återinförande av taket för RUT till 50 000 kr

Enligt uppgifter från Skatteverket gjorde drygt 12 000 personer (motsvarande knappt 2 procent av de individer som använde RUT-avdraget år 2015) avdrag över 25 000 kronor till ett sammanlagt värde om ca 400 miljoner kronor. Av detta belopp avsågs ca 100 miljoner kronor RUT-avdrag som översteg 25 000 kronor hos personer under 65 år.

Den offentligfinansiella kostnaden av att höja taket för RUT-avdraget till 50 000 kronor för personer under 65 år blir 100 miljoner kr 2017 och 200 miljoner kr per år 2018-2020.

KOSTNAD: 100 miljoner kr

- Nya förslag inom RUT – område Underhåll

Kristdemokraterna föreslår en utökning av området underhåll inom RUT-avdraget genom att omfatta även ”fixartjänster” – lättare servicetjänster i hemmet.

Många kommuner (66 procent 2013) erbjuder så kallade ”fixartjänster” till ingen eller låg kostnad, till pensionärer och/eller personer med funktionsnedsättningar. I första hand handlade dessa tjänster om vid införandet, att förebygga fallolyckor i hemmet och är ej behovsprövade. I majoriteten av kommunerna (58 %) är tjänsten kostnadsfri men brukaren får betala för förbrukningsmaterial, i 32 % är tjänsten helt kostnadsfri och i 9 % av kommunerna tas en kostnad ut för fixartjänsten.

---

¹ Källa: Almega, rapport RUT 2015

Tjänsten organiseras på olika sätt i kommunerna: fixartjänsten kan bedrivas helt i kommunal regi där utföraren är en eller flera fixare, personer tillhörande daglig verksamhet eller arbetsmarknadsenheten, men det kan också finnas inslag av volontärverksamhet. Kristdemokraterna vill istället omvandla dessa tjänster att ingå i RUT-avdraget så att fler företag kan erbjuda tjänsterna och därmed anställa fler.

”Fixartjänsterna” handlar ofta om att hjälpa till med byte av gardiner, batterier eller glödlampor, montering/nedmontering av belysning, halssäkring av mattor, förflyttning av saker till källare/vind med flera enklare servicetjänster. I en studie av Vinnova angående samhällsvinsten med ”fixartjänster”² presenteras detta. Medelkostnaden för avgift om sådan tas ut för ”fixartjänsten” är 100 SEK/timme. Budget i kommunerna ligger i medel på ca 440 000 kr/år.

Förslag att kunna köpa tjänsterna upp till maxbelopp för skattereduktion av RUT-tjänster till 50 000 SEK/år.

Preliminär beräkning på nyttjande av skattereduktion till 1 000 personer x 50 000 SEK =
KOSTNAD: 5 miljoner kr

- Nya förslag inom RUT-området Tvätt

Kristdemokraterna föreslår en utökning av området Tvätt inom RUT-avdraget att även omfatta tvätteritjänster hos kem- och vattentvätterier med leverans från och till bostaden.

Om ett tvätteriföretag fick erbjuda RUT-tjänster för att plocka upp tvätten vid dörren, ta den till tvätteriet och sedan lämna tillbaka den tvättad, struken och vikt skulle den tjänsten bli möjlig för många fler än i dag. Detta skulle både skapa många arbetstillfällen och samtidigt ge en välkommen avlastning till stressade familjer. Tvätteriföretagen är redan i dag vana med att anställa personer med utländsk bakgrund och detta skulle skapa ytterligare möjligheter för dessa människor att få ett arbete.

Kristdemokraterna föreslår en utökning av området tvätt genom att möjliggöra RUT-avdrag för att hyra in mattvätt.

De flesta har varken tid eller möjlighet att tvätta sina egna mattor, än mindre möjlighet att transportera sina mattor till ett tvätteriföretag. De bostäder som har heltäckningsmattor har också särskilda behov av professionell hjälp, eller bostadsrättsföreningar med entrémattor. Genom att kunna erbjuda avdrag för att hyra in hjälp med mattvätt av någon som utför den tjänsten i bostaden, eller hämtas och lämnas efter tvätt, utökas antalet företag inom RUT.

Omsättningen i konsumenttvätt-branschen³ uppgick 2013 till cirka 0,7 miljarder kronor enligt SCB:s företagsregister och individdatabas (FRIDA) 2013. Vid antagande om att hela summan utgör arbetskostnad och att de hushåll som köpt tjänsterna har utrymme att göra avdrag för hela den konsumtionen givet befintlig användning av RUT och ROT och givet hushållens inkomster kommer avdragen att öka med cirka 0,3 miljarder kronor.

KOSTNAD: 300 miljoner kr

---

² <http://www.vinnova.se/PageFiles/749944310/Bilaga%201,%20Fixartj%C3%A4nster.pdf>

³ Enligt SCB:s branschindelningssystem SNI 2007, kod 96012. Se bilaga 1 för mer information om koden och www.sni2007.scb.se för mer information om systemet.

- Nya förslag inom RUT-området Nattvak/Personlig omsorg

Kristdemokraterna föreslår en utökning av arbetet med omsorg och tillsyn av en person, att i högre grad omfatta ledsagning och avlösning genom att ge tillgång till RUT-avdrag för denna tjänst (även syskon ska kunna köpa denna tjänst, inte bara föräldrar).

Ledsagning idag handlar mest om att äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättningar får hjälp för att kunna delta i sociala och kulturella aktiviteter, eller att kunna gå till olika typer av vårdinrättningar. Samtidigt har det blivit svårare att få ledsagning beviljat via kommunen, eller alltför få timmar beviljade; något som Socialstyrelsen uppmärksammat.

Avlösning är ett sätt för anhöriga att kunna få lite egen-tid genom att omsorgen för en närstående överlämnas under en lite kortare tid till en extern person, alternativt lite längre tid som till exempel en vecka, då annat boende kan ordnas än i hemmet. Även denna möjlighet har i många fall beskrivits i kommunerna.

Att kunna köpa dessa tjänster enligt fastställt regelverk där taket på 50 000 kr reglerar det antal timmar som går att köpa, skulle ett avdrag på kostnaden för denna tjänst leda till att fler har möjlighet att få hjälp med ledsagning och avlösning, samtidigt som det skulle skapa fler arbetstillfällen. Redan idag finns ett antal företag som erbjuder tjänster på området, men det behövs många fler. Observera att detta är ett komplement till de timmar som anslås av kommunerna för båda tjänsterna ledsagning och avlösning, inte istället för.

Många vuxna har syskon med funktionsnedsättningar som fortfarande bor hemma, där föräldrarna skulle behöva avlastning på olika sätt. Att möjliggöra RUT-avdrag för denna tjänst skulle utöka möjligheterna för fler anhöriga att kunna arbeta utanför hemmet eller i alla fall få det andrum som behövs för att ge den omsorg man önskar. Att ge både barn och syskon chansen att finansiera en extra insats för sin anhörige, är något som behövs för många idag.

Statistik: antal från Socialstyrelsen för 2015

En schablonberäkning på snittpris ligger mellan ca 300 SEK per timme och snitttid ca 25 timmar per person/månad = 7 500 SEK/månad × 12 månader = 90 000 SEK/år/person

Insats enligt SoL (insats efter beslut av den kommunala socialtjänsten)

	Kvinnor	Män	Totalt	Kostnad
Ledsagning	3 065	2 277	5 342	480 780 000
Avlösning	349	378	727	65 430 000

Insats enligt LSS (insats efter beslut av den kommunala socialtjänsten)

	Kvinnor	Män	Totalt	Kostnad
Ledsagning	3 600	4 706	8 306	747 540 000
Avlösning	1 210	2 552	3 762	338 580 000

Summa kostnad för kommuner/staten

1 632 330 000 SEK

Förslag att kunna köpa tjänsterna upp till maxbelopp för skattereduktion av RUT-tjänster till 50 000 SEK/år.

Preliminär beräkning på nyttjande av skattereduktion till 1 000 personer x 50 000 SEK =
KOSTNAD: 5 miljoner kr/år

Kristdemokraterna föreslår en utökning av arbetet med omsorg och tillsyn av en person, att även omfatta inköp och leverans av mat, samt matlagning i hemmet (även syskon ska kunna köpa denna tjänst, inte bara föräldrar).

I dag är det möjligt för en person som har svårt att handla på egen hand att få hjälp att göra detta tillsammans med någon annan och göra avdrag för tjänsten. Vid funktionsnedsättning, sjukdom eller hög ålder kan även hjälp behövas för att tillaga maten. Att möjliggöra RUT-avdrag för en tjänst som omfattar såväl inköp som leverans av mat samt matlagning skulle kunna innebära en stor hjälp för dessa människor och samtidigt öka antalet arbetstillfällen.

I budgetpropositionen för 2016 föreslog regeringen att matlagning inte ska omfattas av RUT-avdraget. Ändringen infördes den 1 januari år 2016. Enligt uppgifter från Skatteverket var det drygt 900 personer som köpte RUT-tjänster för matlagning under denna tid, vilket minskade statens skatteintäkter med 4 miljoner kronor. Uppräknat på helår skulle det motsvara ca 5 miljoner kronor. Kristdemokraterna föreslår alltså en återställning av RUT-avdraget för tjänsten matlagning i hemmet samt komplettera detta med hjälp av inköp och leverans.

KOSTNAD: 5 miljoner kr

Bakgrund

För att kunna ta del av RUT-avdraget finns det ett antal kriterier som måste vara uppfyllda:

- Köparen måste fylla minst 18 år under beskattningsåret.
- Den som utför arbetet får inte vara närstående till köparen.
- Hela arbetskostnaden ska betalas av köparen. Om bidrag ges från stat eller kommun till del av arbetskostnaden får inget RUT-avdrag göras.
- 50 % av kostnaden får dras av med RUT-avdraget.
- Fram till och med 2015 uppgick maxbeloppet för skattereduktion av RUT-tjänster till 50 000 kronor. Den 1 januari 2016 sänktes maxbeloppet till 25 000 kronor för personer mellan 18-65 år. Det innebär alltså att ett hushåll med två skatteskyldiga personer kan göra avdrag på RUT-kostnader för 100 000 kronor.

Var får tjänsterna utföras?

- Arbetet måste vara utfört i bostaden som köparen eller köparens föräldrar använder och bor i. Som bostad räknas hyreslägenhet, bostadsrättslägenhet, villa, radhus, garage, Attefallshus, förråd, tvättstuga eller friggbod.
- Bostad i utlandet kan ges rätt till RUT-avdrag om köparen är skatteskyldig i Sverige.
- Personer med dubbel bosättning har rätt till RUT-avdrag för båda bostäderna.

Vilka tjänster ingår för närvarande?⁴ Uppdelat på områden:

Renhållning

- Städning, hem
- Altantvätt/rengöring
- Fönsterputs/tvätt/putsning av matsilver
- För visning innan försäljning

Byggstädning ger möjlighet till skattereduktion enligt RUT, men ofta används ROT för detta
Flyttstädning

Avflyttningsstädning av hyrd stuga

Inflyttning/avflyttning bostad

Underhåll

Klädvård

- Strykning

Trädgårdsarbete

- Häck- och gräsklippning
- Mossbekämpning och ogrärensning
- Beskärning, fällning och borttagande av träd och buskar
- Återställande av mark efter att träd och buskar tagits bort

---

⁴ Källa: Skatteverket.se och rut-avdrag.se

- Röjning av sly, stubbfräsning och vedkapning

Snöskottning

Flyttjänster

- Flytt av bohag mellan bostäder eller till och från magasinering, förutsatt att magasineringen sker för en kortare period och ingår som ett led i flytten
- Packning och upppackning
- Lastning, lossning eller annat iordningsställande för transport
- Arbetstiden för transporten

Tvätt

- Gardiner, nedtagning, tvätt och uppsättning
- Tyger och textilier som tvättas i den egna bostaden

IT-tjänster

- Det handlar om att ta i bruk, installera, reparera och underhålla data- och IT-utrustning, till exempel persondatorer, läsplattor, tv-apparater, smart phones och spelkonsoler
- Kringutrustning som stödjer data- och IT-utrustningen och som är sammankopplade till dessa, till exempel skrivare, scanners och avläsare
- Dataprogram och dataförbindelser som hanterar hushållens IT-utrustning och som kan ta emot och/eller sända elektronisk kommunikation, till exempel modem, routrar, fiber- och nätverkskablar samt wifi-utrustning
- Även enklare rådgivning och handledning som ges i samband med ovanstående arbete kommer att ge rätt till RUT-avdrag

Reparation av vitvaror (Från den 1 januari 2017)

- Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden, t.ex. tvättmaskin, torktumlare och torkskåp, kyl, frys, diskmaskin, spis, spishällar och inbyggnadsugnar samt mikrovågsugn, oavsett om anläggningarna är inbyggda eller fristående.
- Även anordningar med flera funktioner samlade (t.ex. tvättmaskin med torktumlingsfunktion eller kombinerat kyl- och frysskåp) omfattas. Även köksfläkt och spiskåpa bör hänföras till vitvaror.

Ytterligare tjänster som kan räknas som hushållsnära och som ger rätt till avdrag:

Barnpassning som utförs i, eller i nära anslutning till, bostaden

- Barnvakten får hjälpa barnet med läxor och annat skolarbete. Läxläsningen får dock endast utgöra en ringa del, det vill säga 10 procent, av barnpassningen vid varje enskilt tillfälle.
- En barnvakt kan även laga mat till barnen om det kan anses vara en normalt förekommande arbetsuppgift för en barnvakt och en uppgift som vanligtvis utförs av hushållet själva.
- Lämning och hämtning vid förskola, grundskola, fritidsaktiviteter eller liknande.

Nattvak/personlig omsorg

- Arbete med omsorg och tillsyn av en person i, eller nära anslutning till, bostaden eller vid promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller liknande ärenden.

- Hjälparbete av personlig art som exempelvis skötsel av personlig hygien, på- och avklädning, matning, enklare matlagning och liknande bestyr.
- Betala räkningar, handla mat tillsammans med personen och högläsning.
- Se till en omsorgsbehövandes säkerhet, exempelvis förhindra att en förvirrad person lämnar bostaden utan att ha förmåga att själv hitta hem.

Fakta kring effekterna av ROT

- Antalet köpare av ROT-tjänster har ökat med 42 procent till 1,2 miljoner från 2010 till 2015 då avdrag för arbetskostnaden var 50 procent.
- 1 januari 2016 sänkte regeringen maxtaket för avdraget från 50 procent till 30 procent. Som en konsekvens av detta har antalet företag inom branschen minskat med ca 4 500. (Källa: Företagarna)

Införandet av ROT- avdraget har varit en lyckad reform för byggsektorn. Det har skapat både fler företag och fler jobb. ROT-avdraget har kommit och gått i det svenska skattesystemet sedan 1990-talet. Den nuvarande formen av ROT-avdrag infördes i december 2008, för att mildra den dåvarande ekonomiska krisen och för att minska incitamenten att anlita svart arbetskraft. Sedan juli 2009 har hushållen kunnat få del av avdraget redan vid köptillfället, vilket ökat hushållens betalningsförmåga. Grundläggande är ROT-avdraget ett avdrag för privatpersoner och avser renovering, ombyggnad och tillbyggnad.

Taket på maximalt avdrag förblir oförändrat, d.v.s. 50 000 kronor per år/ägare. Det krävs nu en arbetskostnad på 166 700 kr per år för att kunna utnyttja detta maxbelopp till fullo, givet att man har motsvarande skatteutgifter.

1. Hur många gjorde ROT-avdrag när avdrag för arbetskostnaden var 50 procent?

Tabell 1 Antal köpare av ROT-tjänster 2013-2015, kronor

År	Antal köpare
2010	854 774
2011	909 624
2012	965 934
2013	999 434
2014	1 110 039
2015	1 217 191

ROT-avdrag infördes år 2008 men statistik över utnyttjandet av HUS-avdrag finns endast för det kostnadsunderlag för vilket avdrag har beviljats. Skatteverket redovisar kompletta siffror för antalet köpare av RUT- och ROT-avdrag separat, varje månad, från och med 2010. Det framgår av tabell 1 att antalet köpare av ROT-tjänster har ökat med 42 procent till 1,2 miljoner från 2010 till 2015 då avdrag för arbetskostnaden var 50 procent.

2. Hur många gör i dag ROT-avdrag när avdrag för arbetskostnaden är 30 procent?

Från 2016 gäller nya regler för utnyttjandet av ROT-avdrag. Subventionsgraden har som sagts ovan, sänkts från 50 till 30 procent. Enligt Skatteverkets statistik var det drygt 400 000 personer som köpte ROT-tjänster från januari till och med 31 maj 2016. Det kan jämföras med 550 000 personer samma period förra året, cirka 150 000 personer, eller 26 procent, fler än i år.

3. Vad blir den offentligfinansiella effekten av att höja ROT-avdraget från 30 procent till 50 procent av arbetskostnaden?

Det är sannolikt att efterfrågan på (vita) ROT-tjänster ökar något, samt att prisutvecklingen på marknaden kan påverkas något, vilket gör att kostnaden beräknas till 6,6 miljarder kr för år 2017, 6,7 miljarder kr för åren 2018-2019 och 6,8 miljarder kr 2020.

En höjning av ROT-avdragets subventionsgrad från 30 till 50 procent ökar ROT-avdragets storlek. Eftersom avdragsnivån höjs till 50 procent samtidigt som taket bibehålls på 50 000 kronor, innebär det att samma summa kan erhållas i maximal skattereduktion för ROT-arbeten före och efter förändringen men att det krävs en mindre arbetskostnad för att nå upp till det maximala avdraget. En höjning av avdraget från dagens 30 procent till 50 procent skulle innebära minskade skatteinkomster för staten med cirka 6,6 miljarder kronor år 2017.

Branschorganisationen Byggmaterialhandlarna har undersökt effekterna av sänkningen av ROT-avdraget. Det konstaterades i undersökningen att för år 2015 använde 10 % av Sveriges befolkning tjänsten. För 2014 låg medianinkomsten mellan 320 000 och 360 000 kr för merparten av de privatpersoner som ansökt om bidraget. Personer med lägre inkomster har använt avdraget i mindre omfattning. Även boendeform konstateras spela in vilka som använde ROT-avdraget. 20 % av användarna bodde i villa, 7 % var bosatta i en bostadsrätt och 0 % som bor i hyresrätt.

Även om inte beloppet återställs till tidigare nivåer, kan ändå tjänsterna utökas.

Kristdemokraternas förslag kring ytterligare utveckling av ”fixartjänster”

Beskrivning av utveckling av tjänster inom ROT

Kristdemokraterna anser att det är viktigt att utveckla både ROT och RUT-avdraget så att människor inom alla inkomstgrupper och boendeformer har möjlighet att ta del av tjänsterna. Utökningen skulle öppna upp tidigare stängda dörrar för ett betydande antal människor i vårt land som har en vilja att förändra sitt boende till det bättre. Vidare, skapar utökningen även nya möjligheter för företagen inom näringen att kunna investera för att förstärka sin service och sin personalstyrka. I slutändan handlar det både om att ge företagen goda förutsättningar till tillväxt men även att kunna ge människor i vårt land som tidigare inte haft möjlighet att höja sin livskvalitet att nu kunna göra det.

Kristdemokraterna vill föreslå enklare vardagstjänster. Tanken är att om man köper en rullgardin eller en ny dörr, så skall arbetet med montering kunna ingå och också omfattas av RUT-avdraget. Det skulle innebära att personer med lägre inkomster kan dra nytta av tjänsterna. Likaså personer

som bor i hyresrätter, som idag inte kan dra nytta av ROT-avdrag. Därför föreslås att det som kallas ”fixartjänster” i kommunerna främst, att de istället kan läggas över till företag inom RUT-sektorn.

Nytt förslag inom RUT

Kristdemokraterna föreslår en utökning av området underhåll inom RUT-avdraget genom att omfatta även ”fixartjänster” – lättare servicetjänster i hemmet.

Många kommuner (66 procent 2013) erbjuder så kallade ”fixartjänster” till ingen eller låg kostnad, till pensionärer och/eller personer med funktionsnedsättningar. I första hand handlade dessa tjänster om vid införandet, att förebygga fallolyckor i hemmet och är ej behovsprövade. I majoriteten av kommunerna (58 %) är tjänsten kostnadsfri men brukaren får betala för förbrukningsmaterial, i 32 % är tjänsten helt kostnadsfri och i 9 % av kommunerna tas en kostnad ut för fixartjänsten.

Tjänsten organiseras på olika sätt i kommunerna: fixartjänsten kan bedrivas helt i kommunal regi där utföraren är en eller flera fixare, personer tillhörande daglig verksamhet eller arbetsmarknadsenheten, men det kan också finnas inslag av volontärverksamhet.

Kristdemokraterna vill istället omvandla dessa tjänster att ingå i RUT-avdraget så att fler företag kan erbjuda tjänsterna och därmed anställa fler.

”Fixartjänsterna” handlar ofta om att hjälpa till med byte av gardiner, batterier eller glödlampor, montering/nedmontering av belysning, halksäkring av mattor, förflyttning av saker till källare/vind med flera enklare servicetjänster. I en studie av Vinnova angående samhällsvinsten med ”fixartjänster”⁵ presenteras detta. Medelkostnaden för avgift om sådan tas ut för ”fixartjänsten” är 100 SEK/timme. Budget i kommunerna ligger i medel på ca 440 000 kr/år.

Förslag att kunna köpa tjänsterna upp till maxbelopp för skattereduktion av RUT-tjänster till 50 000 SEK/år.

---

⁵ <http://www.vinnova.se/PageFiles/749944310/Bilaga%201,%20Fixartj%C3%A4nster.pdf>

Nytt förslag – komplettering av ROT

Kristdemokraterna föreslår att kunder som köper material till åtgärd som berättigar till skattereduktion enligt ROT såsom installation och byten, kan få det genom att köpa kompletterande tjänster från samma företag.

Som konstateras i statistiken ovan har ROT-avdraget varit en lyckad reform, den har skapat tillväxt i byggsektorn samt även möjliggjort för tidigare svarta jobb att bli vita. Försäljning av byggmaterial sker genom den svenska byggmaterialhandeln och mäts i Bygg och Järnindex⁶. Branschen är en etablerad del av den svenska handeln och ca 10 % av hushållens detaljhandelskonsumtion går till denna sektor. I branschen finns 600 företag som sammanlagt sysselsätter närmare 18 000 människor.

Det innebär många kunder, som i många fall har liten eller ingen egen erfarenhet av att installera en centraldammsugare eller byta blandare till exempel, där ROT-avdraget visserligen kan nyttjas, men där det också kan krävas kringarbeten som är enkla för fackpersonal men svårt för privatpersoner. Köp av montering av inköpta produkter, fastsättande eller andra enklare uppgifter i samband med köp av produkt från samma företag.

Handeln som bransch har alltid anställt människor med olika bakgrund för att bättre kunna möta kundernas behov, vilket gör att personer med annan härkomst än den svenska, lättare kan få jobb där. Genom att utöka möjligheten i byggmaterialhandeln för personer med erfarenhet av praktiska yrken kan fler komma i arbete. Detta borde utredas vidare.

Dessa två nya förslag är liknande – men rör olika grupper av både köpare och säljare av tjänsterna. Om RUT-avdraget används, är det för enklare tjänster i hemmet som kan hanteras i samband med städning till ex. Om däremot ROT-avdraget används, är det i samband med köp av produkter som kräver någon form av installation eller montering och där samma företag erbjuder såväl tjänst som produkt.

---

⁶ Bygg och Järnindex: HUI Research mäter månadsvis försäljningen i bygghandeln på uppdrag av branschorganisationen Byggmaterialhandlarna. Bygg- och järnindex baseras på försäljning från Bauhaus, Beijer Byggmaterial, Byggtrygg, Bygma, Derome, Karl Hedén, K-Rauta, Optimera och Woody Bygghandel. Företagen omsätter tillsammans cirka 30 miljarder årligen.

Bakgrund

För att kunna ta del av ROT-avdraget finns det ett antal kriterier som måste vara uppfyllda:

- Köparen måste ha fyllt minst 18 år vid beskattningsårets utgång
- Köparen är bosatt i Sverige eller betalar skatt i Sverige för minst 90 procent av den totala inkomsten.
- Köparen måste ha betalat för arbetet före årsskiftet för att avdraget ska komma med i deklARATIONEN året efter.
- Det ska finnas rot-avdrag kvar att utnyttja.
- Köparen måste betala tillräckligt med skatt för att kunna få dra av för rot-arbete.
- Ett dödsbo kan få rot-avdrag men enbart för arbete som är utfört före dödsfallet.

Var får tjänsterna utföras?

- Köparen måste äga bostaden under den period arbetet utförs.
- För att utnyttja rotavdraget måste köparen helt eller delvis bo i bostaden där tjänsten utförs. Om man har dubbel bosättning räknas båda ställen som bostad. Bostaden måste vara ett småhus, en ägarlägenhet eller en bostadsrätt. Även fritidshus räknas som bostad.
- Rot-avdrag kan även ges för arbete i föräldrars bostad om köparen har betalat för arbetet och äger bostaden.
- Köparen kan inte få rot-avdrag för att bygga ett nytt hus, en friliggande byggnad exempelvis ett garage eller för om- eller tillbyggnad av hus som är yngre än fem år.
- Rot-avdrag kan medges för att till exempel bygga ett nytt garage eller en carport om de byggs samman med ett befintligt bostadshus som inte är yngre än fem år. Observera att det måste utgå från husets värdeår.

Vilka tjänster ingår för närvarande?⁷ Uppdelat på områden:

Ombyggnad och reparation

- Ombyggnad och reparation av en altan som är sammanbyggd med bostadshuset. Även tillbyggnad av altan till befintligt småhus. Altanen ska vara i trä eller på gjuten platta.
- Renovering och ombyggnad av badrum och byte av badrumsinredning, sanitetsporlin, kranar och blandare.

---

⁷ Källa: Skatteverket 2016

- Den som äger och bor i småhus på ofri grund kan medges skattereduktion för rot-arbeten som utförs på byggnaden och på tomten som tillhör småhuset.
- Om- eller tillbyggnad samt reparation av befintlig friggebod.
- Garage eller carport som är ihopbyggd med befintligt hus är att jämställa med tillbyggnad och ger rätt till skattereduktion. En carport eller garage får anses vara ihopbyggt med huset om det finns en dörr mellan det befintliga huset och carporten/garaget eller om carportens/garagets yttervägg till 75 procent eller mer består av bostadshusets yttervägg.
- Reparation samt om- och tillbyggnad av fritidshus ger rätt till skattereduktion förutsatt att den som söker skattereduktion äger fritidshuset och själv använder det för fritidsboende.
- Om- och tillbyggnad samt renovering av ett befintligt komplementhus.
- Reparation, tillbyggnad eller ombyggnad av inomhuspool.
- Arbetskostnad för byggtjänster som vidtas för att reparera efter skadedjurs framfart.
- Reparation av skorsten på småhus.
- Tillbyggnad av balkong till småhus.
- Arbetskostnad för arbeten på insidan av befintliga fönster.
- Åtgärder för att förhindra till exempel fukt i kryppgrund.
- Elarbeten som utförs i bostadsrätt ger rätt till skattereduktion förutsatt att elarbetet utförs i lägenheten och är sådant arbete som bostadsrättsinnehavaren själv svarar för enligt stadgarna. Exempel på elarbeten som kan ge rätt till skattereduktion är installation, byte och komplettering av elcentral (proppskåp), modernisering av el, och extra vägguttag.

Montering och installation

- Montering av luftvärmepump ger rätt till skattereduktion.
- Montering och byte av ventilation eller värmepump.
- Borrning och installation av bergvärme.
- Arbetskostnad för att sätta in en braskamin, vedspis eller kakelugn.
- Installation av centralsugare.
- Installation av infiltrationsanläggning eller infiltrationsbädd ger rätt till skattereduktion förutsatt att anläggningen ligger på tomten där bostaden är belägen.
- Installationer som medför mer omfattande byggåtgärder för vitvaror till ex..
- Radonsanering i byggnaden (t.ex. genom installation av fläktar).
- Montering av markiser på småhus ger rätt till skattereduktion.
- Inmontering eller byte av solpaneler ger rätt till skattereduktion förutsatt att bidrag inte har medgetts.
- Renovering av kök och montering av köksfläkt ger rätt till skattereduktion.

Byten och reparation

- Byte av dörrar i småhus ger rätt till skattereduktion. Bostadsrättsinnehavaren få skattereduktion för byte av innerdörrar.
- Byte av dörrlås i småhusfastighet ger rätt till skattereduktion.
- Rensning och byte av hänggrännor.
- Målningsarbeten som utförs i lägenheten ger rätt till skattereduktion. Till sådant arbete som ger rätt till skattereduktion räknas alltså även målning av insidan av dörrar och fönster i bostadsrätten. Målningsarbete i småhus ger också rätt till skattereduktion.
- Fasadvätt ger rätt till skattereduktion.

- Reparation av maskiner och inventarier som är fast monterad i bostaden och vars funktion är nödvändig för att förse bostaden med värme eller vatten ger rätt till skattereduktion.
- Reparation eller byte av entrétrappor.
- Lägga nytt tak eller byta ut befintligt tak, oavsett material. Även tvätt av tak.
- Tilläggsisolering ger rätt till skattereduktion.
- Utbyggnad av redan befintliga förråd ger rätt till skattereduktion.

Borrning och nedgrävning

- Nedgrävning av ledningar för bredband på den egna tomten.
- Borrning och grävning av brunn, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att vattnet är avsett att tillföras bostaden.
- Grävning och dränering av grund. Även arbetskostnaden för att återställa marken efter det att dräneringsarbetet är utfört ger rätt till skattereduktion förutsatt att återställningsarbetet sker i direkt anslutning till rot-arbetet
- Nedgrävning av ledningar för elektricitet, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att elektriciteten är avsedd att tillföras bostaden.
- Nedgrävning av ledningar för fjärrvärme, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att fjärrvärmens är avsedd att tillföras bostaden.
- Grävning av jordvärme, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att jordvärmens är avsedd att tillföras bostaden
- Nedgrävning av en trekammarbrunn, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att avloppet ska tillhöra bostaden.
- Nedgrävning av ledningar för vatten, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att vattnet är avsett att tillföras bostaden.
- Husarbete som köps av kommunala bolag, förutsatt att ersättningen som betalas är marknadsmässig.
- Indragning av kommunalt vatten och avlopp till äldre bostadsbyggnad, förutsatt att arbetet utförs på tomten där bostaden är belägen och att vatten och avlopp är avsett att tillföras bostaden. Arbetet ger dock inte rätt till skattereduktion om kommunen utför det.